Educar en la valentia enfront de la violència i la instrumentalització del paper de víctima

written by Garazi Álvarez y Ramón Flecha | 26 de November de 2026

Construir escoles lliures de violència implica generar contextos en els quals totes les persones puguen contar el que succeïx sense por de patir represàlies, però també en els quals ningú puga instrumentalitzar el paper de víctima per a exercir violència contra altres persones.

En l'àmbit escolar, **les acusacions deliberadament falses i la difusió de rumors** poden convertir-se en mecanismes de violència, especialment quan aconseguixen generar el rebuig col·lectiu i **l'aïllament d'una persona. Encara que l'anonimat pot protegir als qui tenen por de denunciar, també pot utilitzar-se per a difondre falsedats eludint responsabilitats.** Per això, és fonamental generar entorns de confiança en els quals es puga comptar el succeït amb seguretat i esclarir els fets amb rigor.

El **Club de Valentes Violència Zero,** emmarcat en el Model Dialògic de Prevenció i Resolució de Conflictes, promou des de les primeres edats una socialització en la qual la valentia es vincula amb el posicionament enfront de

qualsevol forma de violència. **Qui conta el que succeïx no és un chivato, sinó una persona valenta que està trencant el silenci.** També ho és qui s'atrevix a contradir una versió falsa dels esdeveniments, encara que això supose enfrontar-se a l'opinió majoritària.

Quan algú es presenta falsament com a víctima per a perjudicar una altra persona, està instrumentalitzant el paper de víctima. Esta actuació no sols perjudica la persona contra la qual dirigix les seues acusacions, sinó també als qui realment patixen violència. En absència de diàleg, estes dinàmiques poden prosperar, especialment quan els qui coneixen els fets romanen en silenci per por de convertir-se en el següent blanc de les agressions.

La participació de tota la comunitat educativa resulta fonamental per a previndre estes situacions. **Generar espais segurs de diàleg igualitari permet escoltar diferents veus,** contrastar els esdeveniments i evitar que siguen les relacions de poder les que determinen quins relats s'imposen. Així mateix, implica protegir als qui denuncien de bona fe i als qui es posicionen enfront de les injustícies, evitant que **cap persona quede aïllada** per la seua valentia en fer costat a les víctimes.

Imatge: Magnific